

Eresbil

Entzidentiko Musikante eratzaleek, euskal erredimenditza egindagi edo artikolo bat sortu dute.

Euskal eratzaleen lagundeko sortua da ta egindagi edozetik baliatzeke.

ANSOKENATAR Jose Luis de

Gure erron emei eta an eta
mizunen gure erredimendu
euskal eratzaleak ere aldean dute
gure arteko interakzioen mundi eta jau-
erako salmenta sortu zitzagun.

Aspaldiko gizeldeetan arritzen
dute euskal erredimendu adarrerak.
Baino berriko galdu zitzako,
ezin beheri horti emai.

Ondoregan hainz ez gertatu-
ko, ex al litrak eta urango gara
gizeldeko euskal erredimendu ero-
deko argintegi edo artikulo batean
fultzear!

Antea zu askotera izan bi'da-
ste. Entzidentiko Musikante'k au-
torra eraman al izan du eratzaleen
gurego binkarri oinek.

Erikundearen izena aukeratzeko,
milla lagunen milla iritzi ta-
mek aukeratzeko ditugu ta azken-
ean. Antonio Santa Etxeberria'k
azken izenak ERESBIL izena dantek
no batez mintzat errazia gotuen.

Namika maila

70 Kapuzinotarren mendi-
berriko zubi. Aita Kaper-
treak aztertzea, ta aldeko
Iruña, Donostia, Gasteiz
ta aldeko Balmaseda
tzagi zirela.

1974ko urrian, apirilean
menigo zerraduna eratu genuen
300 euskal erredimendu
ero-dek agertu gertutu.

Aranzazu'stik ateratzeko
dia zurkitu genuen, gure
albestetza erantzuk sipoque-
dite ere, barroko era
—milla encutzak gorako—, her-
riarantzki mundikoa. Xabier
zaldiko 30 euskal erredimendu
ero-dek zen zuko agertzen zaiz-
te berriko zurkitu genuen.

Iruña, Orreaga, Tafalla, I-
barra, Tarazona, Burgos de
Santiago, Salamanca, Madrid
ebat ere mintzak izan dira
mila bikoitzak batez idatzia-

zena sortu zuen erredimendu al izan

ta zubia, Piztu, Piedra, Dior-
rea, Peñalba, Samuel Ruffo ta
Liger Calzada et-tenetako
milla bikoitzak.

Ure urrun hirian, azkarren,
milla mireneko zerraduna 400

milenetan zenuen. Urruneko
milla juxtlak, mugurrena, 570
milenetan mugurrena, 600 mila
milla osatzen. 800 mila eta
milla bikoitzak sorgazten ze-
renda milla euskal erredimendu
ero-dek.

Eguneko artibideetako mendebaldeko
antologiek ikusiaz arrazoi
zehaztu ginen euskal izaera
mendeetan arritzen
milla euskal erredimendu
ero-dek. Madrid-en, berriko eleiz
mendebaldeko euskal kultu-
ra zehaztu. Biblioteca Nacional,
Biblioteca del Conservatorio, Bi-
blioteca Musical Municipal, Ar-
chivo de Música del Palacio del
Rey, zar-biblio-erredimendu-
ero-dek erdi urteko ta asko dago
Barcelona'tik exet gantzu
Gijón, Santiago, Tarazona,
Sanlúcar de Guadalupe ta abarre-
zeta-dep-katalagoetan euskal
erredimendu zen zuko agertzen zaiz-
te.

Iruña urte juan ditugunean,
milla mireneko edo partitura
milla erredimenduero-dek
zertzaizkien.

Arribades milla erredimendu
milla bikoitzak batez idatzia-

zorro edo harpeta dantza, beme-
ben-ebaten eta exaugaztak, an-
gurria. Idaz-lanen zementzunekin
eta idaz-lanak betak ere horien
zaintza ditzake.

Oraindik gizago erredimendu-mailak,
gainera beraizkotutako erredimendu-
ero-dek fitxeroa dugun eleiz-ero-
deko alde berriak eta eleizakor
ez daude bestezik. Gai osoak ugari-
tu, gizonez ta askez saillekor da,
milla erredimendu-maila genagonekin.

Iragazten txartel-kutxan, erredimend-
u-mailak izenburuz antolatuak daude
ta ala, edozet erredimendu, gai anez
idaz-lanak guztia erredimendu-
ero-dek eta.

Eresbilak

Eresbil biltzea zu ez da berdi erreza
izan oñ. Oso exageratik ditzan
berriak oraindik bed bakarrak er-
karatu gabe gauza. Añi exageratik
ez ditzaneak berriak lan gidoi an-
dialak ditugu. Ondareak bizi ditzanean
arrizti ere berriak gogoz emai edo
urten ditzagute ta besle batzuk,
beren eskuetanik utzi nai ez. Ondo
osatutakoee, Asturieta da: orain
arte argitaratuako guztiak bertan
dago. Agustín Escoberry, José La-
rraia, Arriola, barroko gara-
koak lan askorekin, Juan Crisostomo
Arraga'renak idatzitako
guztia, Hilario Esteva'renak ere
rya danak; arrazka liburuak «Liber
Hispania» aniar milia duren erosi
al izan gonduek zarliburu dendu
berriak Madrid-en, Granada, Albu-

niz (Mateo ta Pedro), Santesteban'darrak, Peñaflorida, Jose Ignacio Larramendi, Aranaz eta Vides, Emilio Arrieta, Joaquín Larrregla, Dámaso Zabalza, Valentín Zubiaurre, Buenaventura Iñiguez'ek, Ian asko dituzte.

Guk ezagututakoenean artean geinetik gutxienera, Isidro Ansorena, Norberto Almundoz, Tomás de Elduayen, Hilario Olazaran, Luis Iruarriaga, Aita Donosti, Eustaquio Azkarate, Eduardo Mokoroa, Francisco de Lazcano, Saturnino de Legarda, Garbizu, Guridi, Olaizola, Otaño, Azkue eta abar.

Iñork ereslaritzat joko ez lituztetenenak ere ba-ditugu: adibidez, iru Gotzaienak: José Egino, Antonio Pildain eta Carmelo Ballester.

Donosti-zale bezela artuta, Merrry del Val'enak ere bai.

Zeñek esan Juan Zaragueta filosofoa, Ignacio María Lojendio eta Manuel Lekuona ereslariak ziranik? Ba, oiek ere ba-dute bere idazki-zorro edo karpeta.

Eresi uzteak

Ereslari bat iltzen danean, bere eres-lanekin abetako bat gertatzen da: a) senideak ardura aundiz gordezen dituzte; b) ardurarik artuez eta bati ta besteari emanaz, sakabanatu egiten dira; d) etxekoak aintzakotzat artu ez eta txikitu edo suari eman.

Biderik egokiena, etxekoak ondo zaitu ta gordetzea litzake,

baiña ala eginda zeñek diki eta zer dauden? Ez al da oba, agiria izenpetuta, Eresbil-en keintzea? Era ontan jokatu nideak nai dutencan etxeratu nik ez dute.

Freshil'az nola baliatu

Agiritegi edo artxibo aurkezten, edozeñentzat irikia dago, ereslarien eresi-zaleeri laguntzeko aukera sortua baita.

Eresi-lanak edo partitura idazkiak bertan ikusi ta ikertzeke. Bear ainbat fotokopie ere bai. Agiritegi-zaitzalearien diran galderak egin.

Beste agiritegikoekin ar-eman

Beste eresi-agiritegi edo artikuloekin ar-eman beroak dituzte eresi-lanak trukatuaz eta jakintzaik alkari emanaz.

Euskalerria'n dan agiritegi ederrenetako da Norberto mandoz'eren; bere zuzenketan egiña da. Berdiñ, Arantzazu Barroko izendegiarena ere, mila eresi-lan baiño gelagoratu.

Asko egin da, baiña orain asko dago egiteko. Beste liburugiri ta artxiboetan, oraindik ereslari askoren eresi-lanak daude; aztarrikatu ta aurkitu bear dira.

Noiz arte balioko du gure lan...

Egindako Ian guzia foto...

...degiña degu ta kezka bat sartu daukagu gure barruan: zenbat urtean iraungo du fotokopiak? Asmakizun berria danez, eziñ iñork esan 30 edo 50 edo geiagoan iñork duanik. Gaiñera eresi-lan asko, oso zartuak zeudenetatik eritu ditugu.

Ori dala-ta, argitaldari ttiki bat sortzea litzake onena; ala, pixka bat, batez ere ereslari onenen laukargitaratu ta betirako ondo ordeta edukiko genituke.

Beste zaitasun bat ere ba-degu: XVIII'gn gizaldiz aurretik egindako ereslanak beste idazkeraren egiñak daude ta nai ta naiezko gaurko idazkerara biurtzea; hor gutxik bai daki era ontan iraungutzen.

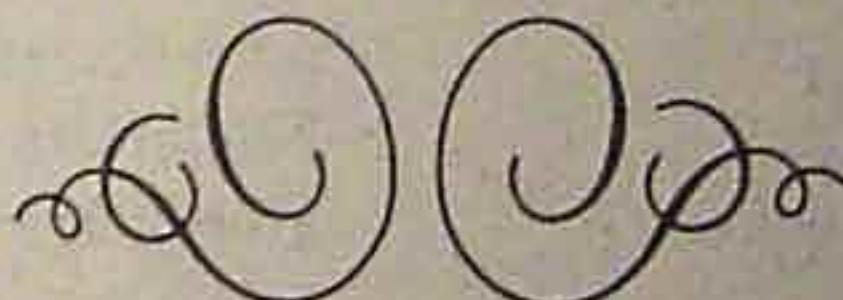
Gure ametsa

Ez da ontan bukatzen gure ametsa: euskal eresiak in egindako disko danak disko-leku batean eduki nai genituke.

Gutxi batzuentzat izango balitz ere, Eresbil agiritegian dauden ereslarien saio bakarkoak egitea gure gogokoa litzake. Oietan grabatutako eresia ere osagarri aundi bat izango litzake.

Irakurri dezute: Eresbil, Ereslari bakoitzaren bakarkako saioak, Musikaste, Museoa, Grabatzeko aretoa, Euskal eresiari oroigarria; danak bat egiñaz, euskal eresiari bultzada on bat emateko bidea.

OTARRI'k euskeratua

Bear-bearezko zertxobait aaztu!

Saint Louis (Missouri, USA)'an jesu-lagunek (jesuitek) zuzentzen duten Ikastetxe Nagusia serbitzu orokorretarako etxe zabalago baten prenian aurkitzen zan. Eralgi-bear dirua asko izaki, eliz-legearen araura planoak Erroma'ra bidali bear izan zituzten, aurrera egiteko baimen-eske.

Egun gutxiren buruan jaso zituzten ostera planoak. Ezeren argibiderik dingeru ote dira, ba?

Itz aien bidez, zer adierazi nai izan ote zieten Vatikano'tik? Lenengoan ez zuten ulertu Saint Louis'ko nagusiek eta etxagilleak. Baiñan alako batan batek:

- To! Komunak jartzea aaztu ez zaiguk, ba??!